

FORRAI KATALIN EMLÉKÉV 2026

I.

SZAKMAI TALÁLKOZÓ FORRAI KATALIN EMLÉKÉRE

Az ELTE Tanító- és Óvóképző Kar **2026. április 25-én** szakmai nap rendezésével tiszteleg a világszerte elismert pedagógus, a kisgyermekkor zenei nevelés ügyének nagykövete, **Forrai Katalin** emléke előtt. Ebben az évben lenne **100 éves**.

Vendégeinkkel, egykori pályatársakkal, kollégákkal, tanítványokkal idézzük fel módszertani intelmeit, tanításait, melyek mérceként szolgálhatnak napjaink pedagógusai számára is.

Az emléknapon délelőtt interaktív műhelyfoglalkozásokon felelevenítjük az egykor Forrai Katalin által szervezett országos tanfolyamok hangulatát, majd a 2022-ben felavatott Forrai Katalin Emlékteremben közös éneklésre hívjuk és várjuk a résztvevőket. Délutánra előadásokat és személyes visszaemlékezéseket tervezünk.

A rendezvény helyszíne: ELTE Tanító- és Óvóképző Kar, Budapest, 1126. Kiss János altábornagy utca 40.

A részletes programról az ELTE TÓK honlapján lehet tájékozódni:
<https://www.tok.elte.hu/forrai-katalin-emlekev-2026>

A FORRAI100 év rendezvényeiről hírt ad a Forrai Katalin Emlékoldal is:
facebook.hu

II.

HOLLÓS MÁTÉ ÓVÓNÓ, VÁLLÁN GALAMBBAL Forrai Katalin zenés portréfilmje¹

Forrai Katalin

Csak hallgatom most a televíziót. Bársonyos hang beszél. Nem amolyan fénylő bársony, hanem meleg. Puritán hang. De nem cserzett, magát visszafogó puritánság hangja ez, hanem a természetességé. Csak hallgatom. Pedig érdemes rányitnom a szemem, hiszen a hanghoz ugyanolyan meleg tekintet tartozik. Nem melengető, hanem melegítő, a pedagógia és a zene hevétől fel-felszikkasztó.

Forrai Katalin és Kodály Zoltán Galyatetőn
gallery.hungaricana.hu

¹ Muzsika 1996/9. szám

Forrai Katalin beszél. A Magyar Televízió hetvenedik születésnapja alkalmából köszönti a zenei óvoda kitalálóját, máig is művelőjét. Akit Kodály közelsége indított el a röppályán, amelynek ívébe kontinensek és nemzedékek kerültek bele. S akit Kodályné Emma asszony buzdított nyelvtanulásra azokban az években, amikor a szomszéd országokba se volt átjárás. A tekintélyes szó hatására a háromgyerekes anya éjszakánként angolul kezdett tanulni. S azóta hány és hány nyelv jött még sorra – ha nem is a beszéd szintjén, de a gyerekdalokén, hiszen minden ország apraját saját dalaival kell tanítania, amerre jár. A külföld: számára nem „repi” turné, hanem szolgálat. De épp mert Amerikától Japánon át Ausztráliáig tesz eleget meghívásoknak, elmegy itthon is, ahová hívják, mert „nincs szíve, becsülete”, hogy ne így tegyen.

Az emlékezés fonálát a portréfilmben a mai gyerekekkel való foglalkozások képei tagolják. Nem kirakat-tanítás, amit látunk. Nem száműzte a képernyőről „Kati néni” a dörmögőket, akiktől ezek a csemeték nem olyan válogatottan csengő hangúak, mint az egykori rádiós *Óvodások műsora* gyerekei. Nem szégyelli, nem tagadja le őket. Olyannak vállalja, amilyenek. S amikor Forrai Katalin énekel, megsejtjük: ezek a dörmögők is fognak tisztán énekelni. Mert az óvónő csengő hangja mérce. Mérce olyan értelemben, ahogyan a zene hangmagassága kijelöl egy hangszintet, amit az együtt énekelni akaróknak el kell érniük. Ez a zene nagy titkai felé vezet, a ketten (sokan) azonosat éneklünk – egyek vagyunk misztériumához. És nyomban ezt a misztériumot is mércének állítja, a lélek elé.

Forrai Katalin tudja, hogy foglalkozásaival diófát ültethet, vagy mindent elronthat. Elronthatna, ha mohó volna. De türelmes. Ezt Legány Dénes köszöni meg neki a műsorban. Nem ő volt az egyetlen híres-ember-ivadéka a Forrai-akolban. De Kati néni csak a gyerekek keresztnévét akarta tudni, azt sosem, hogy Vitray Tamás fia-e vagy Fischer Sándor gyereke az apróság. Elfogulatlansága onnan is eredhetett, hogy Kodály a Józsefváros munkáskerületébe küldte tapasztalatot szerezni, ahol átlagos gyerekekre lehetett.

Majdnem öt évtized a pedagógiai pályán szinte példátlan. Látja, miként változtak a gyerekek az egykori „száraz szivacsból” telítetté. Régen a józsefvárosi porontyok és a rádiós elit kicsinyek közt volt efféle különbség. De vannak egykori ovisok, akik ma Kati néni elé hordják gyerekeiket, mert ők egészségesen telítődtek, úgy, hogy megmaradjon bennük a kíváncsiság lekötetlen vegyértéke. Egyikük „biztos befektetés”-nek nevezi, hogy Kati néni játszik a gyerekeivel.

Forrai Katalin nem öregedett meg. Ő már néni volt húszévesen is a kicsiknek, s az maradt az újabbaknak is. A gyerek nem lát életkort – a felnőtt, az öreg. Ha ránézünk, sem látunk életkort, fiatalnak látjuk. A tekintete fiatal, s a hangja. A hang, amelyről az mondtam, meleg, s majdnem azt: mély. Pedig ha énekre fakad, magas szoprán. Finom ellenpont egy erős személyiség harmóniájában. „Én ugyanolyan ember vagyok, mint te, csak még fiatal és alacsony termetű” – mondtam gyerekkoromban egy felnőtt barátának. Kati néni szerint bánik a gyerekekkel. Nem száll alá. De Forrai Katalinnak a „magas termetűek” között is fontos szerep jutott. Sőt nemcsak a szakmai utódnevelésre gondolunk, hanem arra, hogy az ő segítségével születtek zseniális Weöres Sándor-versek Kodály 333 olvasógyakorlatára. Ő énekelgette költőnek a dallamokat – kérésre néha szolmizálva –, s az ő jelenlétében bújtak elő az őseredeti sorok, mint régész keze alatt pereg alá a homok, hogy előtűnjék a felismerhetetlenül elfödött figura. Csak hát itt a figurák a rigmus-egyszerűségű dallamok mélyén a költői tudat ereztében rejteztek, s csak sámáni erő hívhatta elő őket. Ez a Forrai Katalin a nagy múltú muzsikus Forrai-család késő sarjaként 14 évvel idősebb bátyja, Miklós kórusában hajdan együtt énekelt korabeli nagyokkal, majd a kimagasló népzene tudós Vikár László életének társa, egy időben szakmai segítője is lett.

Nézem a portrét: *Horváth Tünde* szerkesztő és *Hajdú György* rendező gondos munkáját. Forrai Katalin azt idézi: *ha az ember meleg szobából megy ki a hidegre, nem fázik annyira*. Aki az ő óvodájából lép ki az élet hidegébe, az sem. S egykori óvónőjéről beszél, akinek vállán szelídített galamb üldögélt. Ha a képernyőt nézem, látom a kedves tekintetet. Ha behunyom a szemem, ott ül a galamb Forrai Katalin vállán.

Csak hallgatom...

III.

Forrai Katalin emléktáblájának avatása (2025. X. 13.) // Forrai Katalin emlékére – portréfilm (A filmet archív felvételek, dokumentumok felhasználásával szerkesztette: Gállné Gróh Ilona és M. Dietrich Helga. Rendezte: Pálinkás Albert. Készült a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Kodály Intézetének Stúdiójában Kecskemét, 2016 (34:08)

(Parlando 2025/6.)